

Crònica **circ**

Error i superació

Xavier Castellón

Figueres

Un dels grans moments de l'espectacle inaugural del 5è Festival Internacional del Circ Elefant d'Or Ciutat de Figueres va ser fruit de l'error: els armenis Vardanyan Brothers,

Andranik i Gevorg presentaven per primera vegada a l'Europa occidental un número que forma part de l'espectacle *Cinc continents*, que recorre els circs estables de Rússia. Els dos germans, pura fibra en tensió, fan un número de "mà a mà" en què se sostenen l'un sobre l'altre en posicions inversemblants. El moment culminant arriba quan un intenta mantenir l'altre enlairat només a través de dues fines espases que agafen amb les boques. Dijous ho van provar tres vegades infructuosament, però quan ho van aconseguir al quart intent, el públic va esclatar en una gran ovació. Una gran imatge de patiment, superació i repte assolit. Circ en estat pur.

L'error, però, també pot ser fatal: un dels números previstos en aquest espectacle *Blau* inaugural –que avui es repetirà en tres funcions–, el de la bielorrussa Anastasiya Yeukhimenko, que balla amb el *hula hoop* a cavall, es va suspendre per una lesió de turmell durant un assaig. Però la impressionant maquinària del circ dirigit i presentat per l'incansable Genís Matabosch –que va reclamar suport al seu projecte de primer museu europeu del circ a Figueres– no es va veure afectada per aquest incident.

Els malabars amb diàbolo dels taiwanesos i molt precisos Diabolo in Soul van obrir una nit en què van predominar els números aeris d'elegància etèria, amb una dona sola (Iuliia Stetsenko, Ucraïna), en versió mixta (Tim & Taisia, Xina i Rússia),

Vardanyan Brothers, al quart intent ■ LLUÍS SERRAT

de duet masculí (History Makers, Ucraïna) o de grup: la Troupe Victor, també ucraïnesos, amb les seves perxes volants. En aquest apartat va destacar el duet mixt italoespanyol Golden Dream, que va provocar un dels més sonors crits col·lectius d'esglai de la vetllada.

Les contorsions acrobàtiques del Duo Miracle (més Ucraïna, terra de circ) i el pallasso rus Vladimir Deryabkin, que va fer un parell d'entra-

des –millor la primera, destrossant vaixelles– van actuar també a la primera part, que va acabar amb un número ferm candidat a l'Elefant d'Or del festival: els equilibris de cap de *Fan Dance* de Sheyang Acrobatic Troupe of China, que van fer aixecar el públic de les seves butaques. Per acabar, una altra multitudinària *troupe* asiàtica: els mongols Nomuna, amb la seva bàscula i uns salts de rècord Guinness.

Tribut a Sau a Luz de Gas

Tornar a Sau arriba a Barcelona amb entrades exhaurides a Tarragona i Vic

G.V.
BARCELONA

Després d'haver passat per La Mirona de Salt i, amb entrades exhaurides, al Zero de Tarragona i l'Era del Sot de Vic, l'homenatge a Sau que uneix el grup Tornar a Sau amb

qui va ser guitarrista de la banda, Pep Sala, arriba avui al Luz de Gas de Barcelona (21 h). "Això no és un ressorgiment de Sau, tot i que hi hagi en Pep, el nom i, fins i tot, el logo", adverteix el cantant Jonathan Argüelles. "Sau, com va dir en Pep quan va morir en Carles Sabaté, ja no existeix, però això no vol dir que no se'ls pugui homenatjar amb estima i respecte".

Argüelles i Pep Sala, fa uns dies a La Mirona ■ G.P.

Mirador

Àngel Quintana

Posar en crisi el temps de la innocència

L'any 1955 va aparèixer *Mitologies*, de Roland Barthes. El llibre era un recull de textos curts que parlaven de temes molt diversos com ara les joguines, el pentinat de Marlon Brando a *Juli Cèsar* o la boxa. La idea de Barthes no era altra que la d'estudiar els mites que configuraven la societat moderna, per veure com generaven la seducció. El treball de Barthes obria una nova forma de pensar en la qual allò susceptible d'anàlisi eren tots els petits fenòmens generats per la nova societat de masses en tant que fets de llenguatge. Barthes establia les bases d'una nova disciplina anomenada semiòtica, de la qual a Itàlia, Umberto Eco va ser un capdavanter. Eco va irrompre amb un llibre de referència, *Apocalíptics i integrats* on mostrava la fissura entre els que creien en els valors dels nous llenguatges de la cultura mediàtica i els que entenien la cultura sense interferències des d'una visió elitista i nostàlgica. Davant d'aquest dilema, Eco establia una visió crítica que permetés codificar els discursos de la societat. Eco abraçava la semiòtica entesa com la disciplina que a partir de l'estudi dels signes permetia trobar un sentit a allò que semblava que no en tenia. La semiòtica sorgia com un sistema que permetia qüestionar críticament els relats i gestos de la nostra societat per desvetllar la construcció de la mentida, tenint en compte que vivim en un món on des dels prospectes farmacèutics fins als dependents de les botigues de moda, tothom menteix.

Eco va desenvolupar les bases del seu pensament en un seguit d'obres clau entre

les quals cal prendre en consideració la trilogia formada per *L'obra oberta* (1965), *Lector in fabula* (1985) i *Els límits de la interpretació* (1992). En *L'obra oberta* utilitza exemples d'obres artístiques per dir-nos que tota obra d'art és ambigua, funciona com un text on a partir d'un significat es poden establir múltiples significats. Aquesta idea va madurar a *Lector in fabula*, on afirma que tot text o discurs crea el seu lector model –el receptor ideal de l'obra–. En la construcció de l'obra es generen un seguit de normes per modelar aquest lector, però malgrat això sempre sorgeix el problema d'allò que no es diu, d'allò que pot ser interpretat d'una altra manera. El lector model també pot imaginar-se el seu autor model que pot ser una construcció molt diferent de l'autor empíric que ha creat el text. Aquesta problemàtica desemboca en *Els límits de la interpretació*, on es discuteix fins a quin punt la llibertat d'interpretar pot portar-nos a admetre que tots els sentits són possibles, o si, al contrari, perquè una interpretació sigui vàlida és necessari establir unes limitacions.

A partir dels anys noranta, coincidint amb la crisi de les ideologies, es va produir una certa operació de rebuig de la semiòtica. Es considerava que aquesta disciplina havia creat un llenguatge massa hermètic i que s'havia acabat l'època de les grans metodologies capaces de donar-nos receptes efectives. Eco va deixar de ser vist com el catedràtic de semiòtica per ser el novel·lista amb enginy. És cert que la semiòtica va trobar-se atrapada en moltes contradiccions, però en el moment de la mort d'Umberto Eco potser cal reconèixer que algunes de les seves lliçons resulten irrenunciables. En una societat en la qual l'embocall és més important que el contingut, cal trobar eines crítiques que ens permetin entendre com es disseminen aquests embocalls. La gran conquesta de la semiòtica va ser la d'ensenyar-nos, de manera crítica, que el temps de la innocència ja s'havia acabat.

Umberto Eco, a partir dels anys 90, va deixar de ser vist com el catedràtic de semiòtica per ser el novel·lista amb enginy